

موافقان و مخالفان خرید سربازی چه گفتند؟

طرح دولت برای فروش خدمت وظیفه غایبانی که دست کم هشت سال از خدمت سربازی فراری بوده‌اند، آن قدر این روزها خبرساز شده که مسئولان برنامه مناظره نیز روز گذشته این موضوع را به بحث گذاشتند تا نقاط ضعف و قوت آن مشخص شود.

طرح دولت برای فروش خدمت وظیفه غایبانی که دست کم هشت سال از خدمت سربازی فراری بوده‌اند، آن قدر این روزها خبرساز شده که مسئولان برنامه مناظره نیز روز گذشته این موضوع را به بحث گذاشتند تا نقاط ضعف و قوت آن مشخص شود. «آیا موافقید مشمولان غایب با پرداخت جریمه نقدی از خدمت وظیفه معاف شوند؟» نیز پرسش نظر سنجی این برنامه بود که در پایان این برنامه حدود 52 درصد از شرکت‌کنندگان بیان کردند که با فروش سربازی موافق هستند. این در حالی است که موافقان این طرح تأکید می‌کنند این طرح می‌تواند تکلیف خدمت سربازی یک میلیون و 500 هزار نفر از مشمولان غایب کشور را مشخص کند، اما مخالفان براین باورند که این طرح سبب ایجاد تضاد طبقاتی و گسترش قانون‌گریزی در جامعه خواهد شد. افزون براین نکته اینجاست که بیشتر این افراد توان مالی پرداخت 20 تا 50 میلیون تومان جریمه را ندارند به همین دلیل مسئولان باید راهکاری در نظر بگیرند تا مشمولان غایبی که بنیه مالی ضعیفی دارند نیز بتوانند از فرصت پیش آمده برای تعیین تکلیف شدن وضع خدمت نظام وظیفه خود بهره ببرند.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی عضو هیات رئیسه کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، کامران صداقت استادیار جهاد دانشگاهی، مهدی کوچک‌زاده عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس، عباسعلی منصوری‌آرانی عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس و ابوذر ندیمی نایب‌رئیس اول کمیسیون اقتصادی مجلس مهمانان برنامه مناظره گذشته را تشکیل دادند. هرچند چهار نماینده مجلس و یک استاد دانشگاه کارشناسان این برنامه بودند، اما باید تأکید کرد، نماینده‌ای از سازمان وظیفه عمومی ناجا و ستاد کل نیروهای مسلح در این برنامه حضور نداشت.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیات رئیسه کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با بیان این‌که مشکلی با حل شدن مساله مشمولان غایب ندارد، دربرنامه مناظره تأکید کرد: اما ابهام‌های زیادی در این بین وجود دارد، در متن لایحه دولت آمده به دولت اجازه داده می‌شود تا تمام مشمولانی که بیش از هشت سال غیبت دارند با پرداخت جریمه معاف شوند و تمام درآمدها به خزانه واریز شده و هزار میلیارد تومان در اختیار بنیه دفاعی کشور قرار می‌گیرد، اما هدف دریافت جریمه از افرادی که این مدت غیبت دارند، چیست؟ چرا افرادی با سال‌های غیبت کمتر شامل این طرح نمی‌شوند؟ آیا هدف کسب درآمدزایی یا حل مشکل بخشی از مشمولان است؟

وی ادامه داد: افزون براین باید پرسید ملاک مبالغ در نظر گرفته شده، چیست؟ آیا هدف حل مشکل آقازاده‌ها یا تعدادی از مشمولان خارج‌نشین است، و یا اگر بحث مالی نیست، چرا این طرح در لایحه بودجه آمده است؟ حاجی‌دلیگانی تصریح کرد: طرح ارائه شده نباید مغایر با قانون اساسی و شرع مقدس باشد، براساس قانون همه باید به سربازی بروند، اما وقتی طرح اجرا شود و عده‌ای به سربازی نروند، مشکل ایجاد می‌شود.

وی عنوان کرد: اگر سرباز کم داریم چرا کاری می‌کنیم که قانون‌گریزی صورت بگیرد، علت افزایش غیبت سربازان این است که چند سال پیش سربازی را فروختیم، علاوه بر این اگر با مازاد سرباز روبه‌رو هستیم، باید دوره سربازی را برای همه کم کنیم یا برای سربازان متاهل، صاحب فرزند و نخبه امتیاز قائل شویم. حاجی‌دلیگانی بیان کرد: تأکید می‌کنم حتماً تعدادی آقا زاده مشمول این طرح می‌شوند که شرط هشت سال در نظر گرفته شده است.

محرومیت اجتماعی و مشمولان

کامران صداقت، استادیار جهاد دانشگاهی یکی دیگر از مهمانان برنامه مناظره بود، وی با تأکید براین‌که این طرح شامل حال افرادی می‌شود که قانون‌گریزی کرده‌اند، بیان کرد: برخی می‌گویند این افراد محرومیت اجتماعی کشیده‌اند، اما شخصی که می‌تواند چنین جریمه‌ای (20 تا 50 میلیون تومان) پرداخت کند نشان می‌دهد، محرومیتی شامل حالش نشده است.

وی اظهار کرد: سوال اینجاست که چه پیامدهای اجتماعی بعد از اجرای این طرح به‌وجود می‌آید. اگر از درآمد زایی این طرح بگذریم باید گفت اجرا شدن این طرح یعنی تضعیف بنیه دفاعی نه تقویت آن. صداقت با بیان این‌که مسائل فرهنگی و اجتماعی در این طرح دیده نشده است، یادآور شد: در جامعه‌ای که تضاد طبقاتی بالاست نمی‌توان صحبت از خرید خدمت

افراد قانون گریز کرد، زیرا این مساله سبب می‌شود که در جامعه تضاد طبقاتی به رسمیت شناخته شود. به گفته وی، مدتی قبل فروش سربازی شامل حال 360 هزار نفر شد و افرادی که توان مالی نداشتند مجبور شدند به خدمت سربازی بروند.

مهدی کوچک‌زاده، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی با تاکید بر این که مشکل مشمولان غایب به شکلی حل شود که سبب بی‌عدالتی نشود، در برنامه مناظره گفت: باید برخی از محرومیت‌های اجتماعی برای این افراد پا برجا بماند، برای نمونه این افراد نباید بتوانند وام کلان گرفته یا نماینده مجلس شوند.

عنوان‌هایی به این طرح اضافه می‌شود

عباسعلی منصوری آرانی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز در این برنامه بیان کرد: من موافق ارتش حرفه‌ای هستم و سربازی باید داوطلبی باشد، باید به زمان غیبت در نظر گرفته شده در طرح توجه کرد، چون این افراد دیگر توان سربازی ندارند.

وی خاطرنشان کرد: تعداد غایبان مهم است، چون اکنون حدود شش میلیون نفر (مشمولان و خانواده‌های آنها) درگیر این طرح هستند و ما نمی‌توانیم زندان دو میلیونی در جامعه درست کنیم.

منصوری به عنوان موافق این طرح تاکید کرد: به طور متوسط اکنون دو میلیون نفر از دریافت گذرنامه، گواهینامه رانندگی و بسیاری از حقوق اجتماعی دیگر محرومند و باید هر چه سریع‌تر تکلیف آنها تعیین شود. بنابراین به نظر من هدف اصلی از این لایحه به هیچ وجه درآمدزایی نیست و فقط برای روشن شدن تکلیف این جامعه آماری بزرگ مطرح شده است.

وی افزود: به عنوان کسی که در این زمینه تجربه دارم و صدها هزار سرباز را تحت پوشش داشتم باید بگویم اولاً بحث سرباز حرفه‌ای بحث علمی است که در ارتش‌های پیشرفته دنیا نیز اجرا می‌شود و بعد این‌که باید بررسی کنیم از دغدغه سربازی چه آسیب‌هایی به جامعه می‌رسد. وی ادامه داد: باید سربازی به گونه‌ای باشد وقتی افراد به 18 سال رسیدند آموزش مقدماتی ببینند و در مرحله بعد به ازای داوطلب شدن برای سربازی حقوق بگیرند.

این در صورتی است که اکنون سربازان متاهل و صاحب فرزند مزایای خاصی ندارند. اجباری بودن سربازی باعث می‌شود افرادی که نمی‌توانند، از آن فرار کنند.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: سن سربازی در تمام دنیا 18 سال است و تا بیست و هشت سالگی افراد می‌توانند فشار سربازی را تحمل کنند زیرا انگیزه، حماسه و شور دارند. اما همه فرماندهان احساس می‌کنند که یک سرباز سی و هشت ساله گروهان را به هم می‌ریزد و من این را به عنوان یک کارشناس می‌گویم.

وی با اشاره به این‌که از دو میلیون نفری که مشمولان غایب سربازی هستند تا به حال یک درصد هم به خدمت سربازی نیامده‌اند، گفت: اینها باید محروم شوند اما قبلاً با این موارد چه می‌کردیم، افراد این چنین یا مشمول عفو می‌شدند یا از پنجاه سالگی می‌گذشتند تا دیگر به سربازی نروند.

منصوری ادامه داد: از تعداد دو میلیون نفر چند نفر از آنها آقازاده هستند اتفاقاً آقازاده‌ها به دلیل این‌که قصد تجارت و خروج از کشور را دارند بسرعت دنبال کارت پایان خدمت هستند. بنده همچنان پیشنهاد ارتش حرفه‌ای را مطرح می‌کنم چرا که نمی‌توانیم زندان دو میلیون نفری راه بیندازیم.

منصوری در پاسخ به پرسش حاجی دلیگانی که از دلیل مطرح شدن زمان ده سال غیبت برای تبصره لایحه بودجه در خصوص جرمه سربازان جویا شده بود، گفت: این زمان بر مبنای فیزیکی بدنی و فیزیولوژی سربازان در نظر گرفته شده و همانطور که سن مشمولان سربازی در تمامی کشورهای دنیا 18 سال است و این عدد نیز بر مبنای فیزیولوژی بدنی و تحقیقات علمی تعیین شده است، لذا زمان ده ساله غیبت نیز با توجه و براساس همین فاکتور در نظر گرفته شده است.

منصوری با بیان این‌که وقتی فناوری توسعه می‌یابد و سلاح‌ها پیشرفته می‌شود با دو ماه نمی‌شود یک نفر را آموزش داد، تصریح کرد: با وجود ارتش حرفه‌ای شش ماه تا یک سال یک فرد را آموزش می‌دهند و از بین افرادی که داوطلب هستند بهترین را انتخاب می‌کنند و در عین حال یک حقوق مکفی برای پنج سال قرارداد، به وی می‌پردازند.

منصوری در پاسخ به این پرسش که چند درصد از فرزندان صاحب منصبان و پولدارها به سربازی می‌روند و در شرایط سخت خدمت می‌کنند، گفت: من با توجه به تجربه‌ای که در ارتش داشتم و از زاویه نگاه موجود در ارتش به این پرسش پاسخ می‌دهم که عموماً در ارتش جمهوری اسلامی ایران اصلاً این بحث‌ها مطرح نیست و تمامی سربازان مشابه همدیگر در یک گردان خدمت می‌کنند.

ابوذر ندیمی، نماینده مردم لاهیجان، سیاهکل و نایب رئیس اول کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در برنامه مناظره اظهار کرد: من موافق این طرح هستم، چون تکلیف تعداد زیادی از مشمولان غایب مشخص شده و می‌توان از پتانسیل آنها استفاده کرد.

ندیمی با بیان این‌که مشمولان غایب زیادی هستند که می‌گویند باید پرداخت جرمه‌های در نظر گرفته شده قسطی شود، ابراز کرد: باید پیشنهادهایی درباره افرادی که توان مالی ندارند مطرح شود، البته در مجلس عنوان‌هایی به این طرح اضافه خواهد شد، برای نمونه می‌توان در نظر گرفت که تمام درآمد این طرح در نیروهای مسلح هزینه شود.

این درحالی است که در طرح پیشنهاد شده در لایحه دولت که به مجلس فرستاده شده مدت غیبت سربازان ده سال در نظر گرفته شده است اما معاون جانشین اداره منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح در نشست خبری مدت زمان غیبت مشمولان

را دست کم هشت سال عنوان کرد.
در پایان برنامه مناظره حدود 291 هزار نفر از بینندگان در نظرسنجی برنامه مناظره شرکت کردند در این بین 153 هزار نفر با
جریمه سربازان موافق بودند.